

**ZESPÓŁ SZKÓŁ
IM. WINCENTEGO WITOSA
W ZARZECZU**

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY**

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA	3
II. MISJA SZKOŁY	5
III. SYLWETKA ABSOLWENTA	6
IV. OGÓLNE CELE SZKOŁY	7
V. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH.....	13
VI. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE	16
VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.....	18
VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU	35

I. ZAŁOŻENIA

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526),
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189),
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.),
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59),
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487),
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783),
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli,
- Rozporządzeniu MENiS z dnia 23 grudnia 2008 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół,
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem,
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.,
- Statut Zespołu Szkół im. W. Witosa w Zarzeczcu

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół im. W. Witosa w Zarzeczcu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły i Ocenianiem Wewnątrzszkolnym w Zespole Szkół im. W. Witosa w Zarzeczcu. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (np. wewnętrznej, zewnętrznej),
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

W myśl rozporządzeń i podstaw prawnych program wychowawczy opracowany przez RP naszej szkoły ma następujące założenia:

- integralność wychowania i kształcenia (wspólne zadania i cele zawarte w programie szkoły),
- spójność działań wychowawczych szkoły, rodziny, kościoła i innych instytucji wspierających szkołę w jej działaniach,
- oparcie wychowania na uznanych wartościach i wzorcach,
- podmiotowość ucznia w procesach kształcenia i wychowania.

II. MISJA SZKOŁY

„Prawdę mówić! Prawda się kierować! Prawdy żądać! Prawdy dochodzić!”

Wincenty Witos

Jesteśmy szkołą, środowiskową, opierającą się w pracy wychowawczej z młodzieżą na wartościach chrześcijańskich i uniwersalnych wartościach ogólnoludzkich, kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców. Chcemy wychować młodzież kreatywną ciekawą świata i ludzi, otwartą, tolerancyjną i samodzielną.

Osiągniemy ten cel poprzez:

- zmodyfikowanie i autorskie programy zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych
- naukę języków obcych,
- bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych rozwijających uzdolnienia i zainteresowania,
- udział w olimpiadach, konkursach i zawodach,
- naukę pracy z komputerem,
- organizowanie uroczystości szkolnych, imprez kulturalno rozrywkowych,
- działania na rzecz środowiska.

Zapewniamy

- kompetentną kadre pedagogiczną,
- życzliwą atmosferę i poczucie bezpieczeństwa,
- wyposażenie uczniów w wiadomości i umiejętności potrzebne do wykonywania wyuczonego zawodu oraz do dalszej nauki,
- wspieranie rodziców w procesie wychowania dzieci,
- współpracę ze środowiskami odpowiedzialnymi za rozwój i wychowanie młodzieży,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczną,
- opiekę medyczną.

III. SYLWETKA ABSOLWENTA

- „Praca na roli, współzycie z przyrodą, wychowują ludzi z charakterem polegających na własnych siłach, odpowiedzialnych, pracowitych, gospodarczych”

Wincenty Witos

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- posiada wysokie kwalifikacje ogólnozawodowe i specjalistyczne,
- potrafi zastosować zdobytą wiedzę w praktyce
- umie planować, organizować i prowadzić działalność gospodarczą
- jest człowiekiem przedsiębiorczym,
- potrafi pracować w zespole,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- rozwiązuje problemy w twórczy sposób, potrafi poszukiwać, porządkować informacje z różnych źródeł oraz posługuje się technologią informacyjną,
- dąży do pogłębienia wiedzy i zainteresowań,
- poszukuje, odkrywa i dąży drogą rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości różnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
- jest przygotowany do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i państwie w duchu poszanowania tradycji i wartości chrześcijańskich,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współzycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,
- jest życzliwie nastawiony do świata i ludzi.

IV. OGÓLNE CELE SZKOŁY

„Polska nie może tak jak w przeszłości bywało, spóźniać się o całą jedną epokę życiowego rozwoju”.

Wincenty Witos

Nadrzędnym celem pracy edukacyjnej nauczycieli powinno być dążenie do wszechstronnego rozwoju ucznia. Edukacja szkolna polega na harmonijnej realizacji przez nauczycieli zadań w zakresie **nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania**. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się i równoważne wymiary pracy każdego nauczyciela. Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza:

Nauczyciele w swojej pracy **wychowawczej**, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, winni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:

1. Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
2. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
3. Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.
4. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra z dobrem innych ludzi, odpowiedzialność za siebie i odpowiedzialność za innych, wolność własną z wolnością innych.
5. Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
6. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
7. Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość dalszego doskonalenia się, przejawiali

inicjatywę, byli operatywni i przedsiębiorczy w poszukiwaniu i tworzeniu swojego miejsca pracy.

8. Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę.

Działalność edukacyjna szkoły powinna być określona przez szkolny zestaw programów nauczania i program wychowawczy szkoły, które winny tworzyć jedną całość.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Szkoła w zakresie **nauczania** zapewnia uczniom w szczególności:

1. Naukę poprawnego i swobodnego wypowiedzania się,
2. Poznawanie wymaganych pojęć i zdobywanie rzetelnej wiedzy na poziomie umożliwiającym kontynuację nauki na następnym etapie kształcenia,
3. Dochodzenie do rozumienia, a nie tylko do pamięciowego opanowania przekazywanych treści,
4. Rozwijanie zdolności myślenia analitycznego i syntetycznego,
5. Traktowanie wiadomości przedmiotowych, stanowiących wartość poznawczą samą w sobie, w sposób integralny, prowadzący do lepszego rozumienia świata, ludzi i siebie,
6. Poznawanie zasad rozwoju osobowego i życia społecznego,
7. Poznawanie dziedzictwa kultury narodowej postrzeganej w perspektywie kultury europejskiej.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

A. cała społeczność szkolna:

- uczniowie nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające samostanowienie i obronę własnych praw, ze szczególnym uwzględnieniem asertywności,
- nauczyciele integrują społeczność szkolną oraz stwarzają system wsparcia dla młodzieży, który promowałby działania związane ze zdrowym stylem życia,
- uczniowie posiadają umiejętność podejmowania i realizacji własnych pomysłów oraz trenowanie samodzielności,
- uczniowie zdobywają umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- uczniowie potrafią budować pozytywny obraz własnej osoby,
- wzrasta u uczniów samoakceptacja i zadowolenie z siebie,

- uczniowie pogłębiają i wzmacniają naturalne systemy wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość,
- uczniowie zdobywają wiedzę i nabywają umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego.

B. Rodzice

Pedagog szkolny i wychowawcy klas organizują spotkania ze specjalistami, na których:

- rodzice poznają motywy sięgania młodzieży po środki uzależniające,
- rodzice poznają rzetelne informacje i wiedzę o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu,
- rodzice poznają możliwości rozpoznawania czy ich dziecko zażywa środki psychoaktywne,
- rodzice poznają możliwości i miejsca pomocy dla osób uzależnionych.

A także:

- rodzice są wspomagani przez wychowawców i pozostałych nauczycieli w procesie wychowania dzieci.

C. Nauczyciele

- nauczyciele stanowią swoją osobą przykład dla uczniów,
- nauczyciele potrafią rozpoznawać wczesne objawy uzależnienia,
- nauczyciele poznają sposoby interwencji w sytuacjach spożywania przez uczniów alkoholu czy zażywania narkotyków,
- nauczyciele potrafią postępować w kontaktach z uczniami w taki sposób, aby nie wyzwalać w nich złości, przekory i bezradności.

W szkole uczniowie powinni **kształcić swoje umiejętności** wykorzystywania zdobywanej wiedzy, aby w ten sposób lepiej przygotować się do pracy w warunkach współczesnego świata. Szkoła stwarza uczniom warunki do nabywania następujących umiejętności:

1. Planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się, przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za własną naukę.
2. Skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi, poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, przygotowania do publicznych wystąpień.
3. Efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm
4. Rozwiązywania problemów w twórczy sposób.
5. Poszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologiami informacyjnymi.
6. Zastosowanie w praktyce zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków.
7. Rozwoju sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań.
8. Przystawanie sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze **działania w pracy wychowawczej** są ukierunkowane na:

- Kształtowanie i respektowanie właściwych norm społecznych,

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- uczenie tolerancji wobec drugiego człowieka,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

V. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Chcąc mówić o kształtowaniu i wychowaniu młodego człowieka, trzeba przede wszystkim wziąć pod uwagę osobowość wychowawcy oraz warunki pracy, w jakich przebiega edukacja. Te dwa czynniki zawsze, również obecnie, decydowały o przyszłości całych społeczeństw i narodów.

Jeśli chodzi o etos nauczyciela to winien on mieścić w sobie: powołanie, służbę i posłannictwo. Nauczyciel jest powołany do przekazywania wychowankom prawdy oraz kształtowania właściwego stosunku do świata, drugiego człowieka, do wartości najwyższych – do Boga. Zawarte są tu trzy podstawowe zadania, które zawsze będą aktualne:

- 1) wychowania do miłości,
- 2) do prawdy,
- 3) do sprawiedliwości.

Nauczyciel, by w pełni zrealizować te zadania, musi przede wszystkim sam żyć w zgodzie z wyżej wymienionymi wartościami.

W wychowaniu ważną rzeczą, ze strony wychowawcy, jest poszanowanie godności wychowanków oraz kultura osobista i odpowiedni poziom życia moralnego. Zgodność głoszonych idei z własnym życiem rodzi osobowy autorytet wychowawcy.

Tylko bogata osobowość nauczyciela jest zdolna sprostać owym wymaganiom.

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,

- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,

- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- inne, wynikające ze specyfiki potrzeb danej szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- , współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

VI. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2017/2018:

Obszar rozwoju intelektualnego

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Motywowanie i kształtowanie właściwej postawy wobec nauki i pracy,
3. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
4. Zwiększenie udziału w zajęciach wyrównawczych, wyrównywanie szans edukacyjnych.
5. Wdrażanie do korzystania z osiągnięć współczesnej technologii.
6. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.
2. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm.
3. Kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym.
4. Ćwiczenie umiejętności wypełniania ról społecznych.
5. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

Obszar rozwoju fizycznego

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. Przeprowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych.
3. 100% uczniów jest świadomych zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.

Obszar rozwoju emocjonalnego

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.
2. 100% uczniów potrafi wskazać swoje mocne i słabe strony.
3. Budowanie równowagi i harmonii psychicznej, poczucia siły, chęci do życia i witalności.
4. Ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi.
5. 98% uczniów potrafi wskazać konstruktywne sposoby rozwijania swoich predyspozycji i pokonywania potencjalnych trudności.

Obszar rozwoju duchowego

1. Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i wartości.
2. Ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym poczucia sensu istnienia.

Cele programu w rozbiciu na sfery:

sfera fizyczna	sfera emocjonalna	sfera intelektualna	sfera społeczna	sfera duchowa/ etyczna
1. Kształtowanie postaw prozdrowotnych. 2. Promowanie aktywnego, zdrowego stylu życia. 3. Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia, życia jako najwyższej wartości. 4. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.	1. Kształtowanie obrazu własnej osoby, mocnych i słabych stron. 2. Dbanie o zdrowie psychiczne. 3. Redukowanie agresywnych zachowań. 4. Uświadamianie zagrożeń wynikających z nowoczesnych technologii.	1. Inspirowanie do myślenia o własnej motywacji do działania. 2. Umiejętność ustalania priorytetów. 3. Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. 4. Podnoszenie poczucia własnej wartości.	1. Pokonywanie własnych słabości, akceptowanie własnych ograniczeń. 2. Kształtowanie postawy proaktywnej. 3. Umiejętność asertywnego wyrażania swoich potrzeb. 4. Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych. 5. Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych (wolontariat). 6. Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.	1. Podnoszenie poczucia własnej wartości. 2. Uwrażliwienie na kwestie moralne. 3. Rozwijanie zainteresowań i pasji. 4. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

„A Polska winna trwać wiecznie”

(W. Witos)

Sfera	Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin	monitorowanie
SFERA FIZYCZNA	<i>Kształtowanie nawyku dbania o sprawność fizyczną</i>	* Działalność SKS * Udział uczniów zawodach sportowych na szczeblach powiatowych, wojewódzkich, krajowych	Nauczyciele w-f Nauczyciele w-f	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dzienniki zajęć pozalekcyjnych Karta wycieczki
	<i>Przygotowanie i organizacja imprez szkolnych związanych tematycznie z promocją zdrowia</i>	* Biegi memoriałowe Franciszka Sabana * Międzynarodowy Turniej Mikołajkowy * Sprzątanie świata * Dzień Ziemi	Nauczyciele w-f Dyrektor, nauczyciel w-f Nauczyciel biologii Nauczyciel biologii	Wrzesień Grudzień Wrzesień kwiecień	Karty zawodów Dokumentacja turnieju Wpisy w dziennikach lekcyjnych Dokumentacja nauczyciela odpowiedzialnego za organizację Dnia Ziemi
	<i>Wyrabianie nawyku dbania o własne zdrowie i higienę osobistą</i>	* Organizowanie spotkań z higienistką szkolną * Prowadzenie zajęć z wychowania do życia w rodzinie * Pogadanki na godzinach z wychowawcą	Higienistka szkolna, wychowawcy klas, pedagog szkolny, Nauczyciel wdzwr Wychowawcy klas	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy Wpisy w dziennikach lekcyjnych Wpisy w dziennikach lekcyjnych,

		* Realizacja tematyki na poszczególnych przedmiotach	nauczyciele	Wrzesień-czerwiec	dokumentacja wychowawcy klasy Wpisy w dziennikach lekcyjnych
<i>Wyrabianie nawyku dbania o higienę pracy i nauki, higienę psychiczną.</i>		* Poruszanie problematyki podczas godziny z wychowawcą	Wychowawcy klas	Wg planu pracy	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja wychowawcy klasy
		* Realizacja tematyki na poszczególnych przedmiotach, podczas lekcji bibliotecznych	Nauczyciele, bibliotekarz	Wg rozkładu materiału	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja wychowawcy klasy, bibliotekarza
		* Organizowanie czynnego i aktywnego wypoczynku dla uczniów np. rajdy rowerowe, wycieczki, pikniki, zielone szkoły, zajęcia na świeżym powietrzu.	Wychowawcy klas	Cały rok szkolny	Dokumentacja wychowawcy klasy
		* Aktywny udział w zajęciach wychowania fizycznego, pozalekcyjnych zajęciach sportowych oraz zawodach.	Nauczyciele w-f	Cały rok szkolny	Dziennik zajęć pozalekcyjnych
<i>Rozwijanie postawy wobec życia jak wartości najwyższej</i>		Dostarczenie uczniom i rodzicom informacji na temat uzależnień od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i zawartych w nich szkodliwych substancji dla zdrowia i życia – pogadanki, zajęcia wychowawcze, wykłady, programy profi-	Wychowawcy klas, pedagog szkolny	Cały rok szkolny	Dokumentacja wychowawcy, pedagoga

		laktyczne.			
		Kształtowanie postaw prospo- łecznych i przygotowanie dzie- ci do samopomocy przez wy- posażenie ich w umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.	Zajęcia z edukacji dla bezpie- czeństwa, w-f	Wg rozkładu materiału	Dziennik zajęć
		Realizowanie programów pro- filaktyczno – edukacyjnych uświadamiających uczniom wieloaspektowość pojęcia zdrowia poprzez: prelekcje, plakaty, ulotki, wywiady, plan- sze, konkursy i profilaktykę uzależnień,	Pedagog szkolny, higienistka szkolna, wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok szkolny	Dziennik zajęć
	1. Wzbogacenie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psy- chiczną i osobistą. 2. Promowanie aktywnych form wypoczynku.	* Lekcje wychowawcze, przedmiotowe. * Wycieczki, sport	Wychowawcy klas, nauczy- ciele: biologii, wychowania do życia w rodzinie, wf Nauczyciele wf	Cały rok szkolny	Dokumentacja wy- chowawcy klasy, wpisy w dzienniku lekcyjnym Dzienniki zajęć po- zalekcyjnych
	1. Wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących zażywania alkoholu, narkotyków, ni- kotyny. 2. Poszerzanie wiedzy o szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych przy pomocy mediów (TV, Internet, prasa, itp.).	* Zapoznanie uczniów z regu- laminem szkoły, WSO, itp. * Podanie ciekawych pozycji, programów, stron w Internecie, itp.	pedagog szkolny.	wrzesień	Dokumentacja dy- rektora szkoły, pe- dagoga szkolnego

	<i>Promowanie zdrowego stylu życia</i>	* Wzbogacenie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, bibliotekarz, higienistka szkolna.	Wrzesień – czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, higienistki szkolnej, bibliotekarza
		* Realizacja projektu Podkarpackiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie.	Nauczyciele odpowiedzialni za projekt	Wrzesień – czerwiec	Dokumentacja projektu
		* Realizacja programów podejmującego problematykę zagrożeń - HIV/AIDS - nowe choroby cywilizacji	Wychowawcy klas, nauczyciele, higienistka szkolna	Wrzesień – czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, higienistki szkolnej, wpisy w dziennikach lekcyjnych
		* Organizowanie spotkań młodzieży z przedstawicielami sanepidu, higienistką szkolną	Higienistka szkolna, pedagog szkolny, nauczyciele odpowiedzialni za projekt Podkarpackiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie	Wrzesień – czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szk., higienistki szkolnej, dokumentacja projektu, wpisy w dziennikach lekcyjnych
		* Wycieczki szkolne	Wychowawcy klas, nauczyciele.	Wrzesień – czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, karty wycieczek

		<ul style="list-style-type: none"> * Działalność sekcji sportowych. * Prowadzenie zajęć z wychowania do życia w rodzinie * Pedagogizacja rodziców 	<p>Nauczyciele w-f</p> <p>Nauczyciel wdzwr</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p>	<p>Wrzesień – czerwiec</p> <p>Wrzesień – czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p>	<p>Dziennik zajęć pozalekcyjnych</p> <p>Wpisy w dziennikach lekcyjnych</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,</p>
SFERA EMOCJONALNA	<p>1. Realizowanie wybranych programów profilaktycznych</p> <p>2. Współczesne zagrożenia młodzieży</p>	<p>Wg planu</p> <ul style="list-style-type: none"> * Współpraca z Sądem Rodzinnym, Policją, OPS, Starostwo Powiatowe, PCPR, w zakresie interwencji i pomocy uczniom podejmującym zachowania ryzykowne oraz ich rodzicom. Udzielanie informacji o możliwości pomocy specjalistycznej. * Udzielanie wsparcia uczniom podejmującym zachowania ryzykowne w wycofywaniu się z tych zachowań. 	<p>Dyrektor, nauczyciele, pracownicy szkoły</p> <p>pedagog szkolny</p>		<p>Dokumentacja dyrektora szkoły, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, wpisy w dzienniku lekcyjnym</p>
	<p>1. Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikacji (sztuka negocjacji i prowadzenia rozmów).</p> <p>2. Planowanie przyszłości dotyczącej dalszego kształcenia, wyboru zawodu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Lekcje wychowawcze, lekcje językowe. * Charakterystyka zawodów. * Zajęcia w zespołach. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele języków (polskiego i obcych).</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p>		<p>Dokumentacja wychowawcy klasy, wpisy w dziennikach lekcyjnych</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego</p>

	<i>3. Ćwiczenia ułatwiających radzenie sobie ze stresem.</i>		Wychowawcy klas, pedagog szkolny.		Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego
	<i>1. Przedstawienie pozytywnych i negatywnych postaci. 2. Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją.</i>	* Charakterystyka postaci, lekcje wychowawcze, przedmiotowe. * Lekcje wychowawcze, przedmiotowe.	Wychowawcy klas, nauczyciele: języka polskiego, historii. Wychowawcy klas, nauczyciele: religii, historii, WOS-u.		Dokumentacja wychowawcy klasy, wpisy w dzienniku lekcyjnym
	<i>Motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień przez ucznia.</i>	Zajęcia warsztatowe	Pedagog szkolny,		Dokumentacja pedagoga szkolnego
	<i>Realizowanie wybranych programów profilaktycznych</i>	Wg planu * Organizowanie teatralnych spektakli profilaktycznych * Organizowanie spotkań młodzieży z higienistką szkolną, przedstawicielami sanepidu * Pedagogizacja rodziców dot. problemów młodzieży * Realizacja tematyki na zajęciach bibliotecznych	Dyrektor, nauczyciele, pracownicy szkoły Pedagog szkolny Pedagog szkolny Pedagog szkolny Wychowawcy klas Bibliotekarz	Wrzesień - czerwiec Wrzesień - czerwiec Wrzesień - czerwiec Wrzesień - czerwiec Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja bibliotekarza Dokumentacja wychowawców klas, Dokumentacja pe-

		<p>* Przeprowadzenie diagnozy sytuacji wychowawczej w klasie ze szczególnym uwzględnieniem problemu podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych.</p>	Wychowawca, pedagog szkolny, nauczyciele	Wrzesień - czerwiec	<p>dagoga szkolnego</p> <p>Dokumentacja wychowawców klas, Dokumentacja pedagoga szkolnego</p>
		<p>* Analizowanie frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych. Uświadomienie rodzicom zagrożeń wynikających z podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych, w tym zagrożeń wynikających z dostępu do Internetu, zażywania dopalaczy.</p>	Wychowawca klasy	Wrzesień - czerwiec	<p>Dokumentacja wychowawców klas, Dokumentacja pedagoga szkolnego</p>
		<p>* Udzielanie wsparcia uczniom podejmującym zachowania ryzykowne w wycofywaniu się z tych zachowań.</p>	Wychowawca klasy, pedagog szkolny	Wrzesień - czerwiec	<p>Dokumentacja wychowawców klas, Dokumentacja pedagoga szkolnego</p>
		<p>* Współpraca z rodzicami uczniów podejmujących zachowania ryzykowne, udzielanie informacji o możliwości pomocy specjalistycznej.</p>	Wychowawcy, pedagog szkolny	Wrzesień - czerwiec	<p>Dokumentacja wychowawców klas, Dokumentacja pedagoga szkolnego</p>
		<p>* Współpraca z Sądem Rodzinnym, Policją, OPS, Starostwo Powiatowe, PCPR, w za-</p>	Dyrekcja, wychowawcy, pe-	Wrzesień -	Dokumentacja wy-

		kresie interwencji i pomocy uczniom podejmującym zachowania ryzykowne oraz ich rodzicom.	dagog szkolny	czerwiec	chowawców klas, Dokumentacja pedagoga szkolnego
	<i>Wypracowanie u uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych.</i>	* Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów,	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny.	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
		* Eliminowanie napięć przed egzaminem, maturą	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny.	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
		* Realizacja tematyki godzin z wychowawcą.	Wychowawcy klas.	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy.
		* Pedagogizacja rodziców	Dyrektor, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny.	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja dyrektora, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
SFERA INTELEKTUALNA	<i>1. Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków. 2. Wprowadzenie fragmentów ważnych dokumentów opisujących prawa człowieka.</i>	Zaznajomienie uczniów z Prawami i Obowiązkami Ucznia, elementami Statutu. Praca z tekstem przewodnim (Konstytucja RP, Prawa Człowieka, Prawa Dziecka, itp.)	Wychowawcy klas Nauczyciele historii, WOS-u, wychowawcy klas	Wrzesień Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, wpisy w dzienniku lekcyjnym
	<i>Opracowanie i realizowanie działań zawartych w IPET</i>	Dostosowywanie form i metod pracy do indywidualnych możliwości ucznia o szczególnych potrzebach edukacyjnych	Nauczyciele, pedagog szkolny	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.
	<i>Pomoc uczniom przejawiającym problemy edukacyj-</i>	* Przeprowadzenie wnikliwej diagnozy sytuacji rodzinnej i	Wychowawcy, pedagog szkolny, higienistka	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy,

	<i>ne oraz ich rodzicom</i>	<p>zdrowotnej poszczególnych uczniów.</p> <p>* Analizowanie sytuacji szkolnej uczniów przejawiających różnego rodzaju problemy.</p> <p>* Analizowanie wykazu nieusprawiedliwionej nieobecności uczniów oraz podejmowanie stosownych działań wobec uczniów i ich rodziców</p> <p>* Współpraca z rodzicami w zakresie rozwiązywania problemów dydaktycznych w klasie, szkole.</p> <p>* Organizowanie indywidualnych konsultacji dla uczniów oraz ich rodziców.</p> <p>* Motywowanie uczniów przejawiających problemy edukacyjne do korzystania z form pomocy dostępnych w szkole i poza nią.</p> <p>* Realizacja założeń zawartych w IPET, opiniach i orzeczeniach PPP</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny</p> <p>Dyrektor, wychowawcy klas pedagog szkolny,</p> <p>Dyrektor, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny.</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.</p> <p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny.</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny.</p>	<p>Wrzesień - czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p> <p>Wrzesień - czerwiec</p>	<p>pedagoga szkolnego, higienistki szkolnej</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,</p> <p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego.</p>
--	-----------------------------	--	---	---	--

SFERA SPOŁECZNA	1. Organizowanie imprez szkolnych, zajęć sportowych, wycieczek międzyklasowych.	* Wycieczki, konkursy, imprezy	Wychowawcy klas, nauczyciele wf, organizatorzy wycieczek.,		Rozmowy z uczniami, wyłonienie laureatów.
	2. Popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej, wolontariat	* Tworzenie systemu pomocy koleżeńskiej, wolontariatu	SU, Wychowawcy klas, pedagog szkolny, bibliotekarz.		Dokumentacja SU, wychowawcy klasy, bibliotekarza, pedagoga szkolnego
	Prezentacja osiągnięć i umiejętności uczniów w środowisku lokalnym.	* Organizacja Dni Otwartych Szkoły * Prowadzenie strony internetowej szkoły * Obsługa imprez o charakterze lokalnym * Dzień Edukacji Narodowej * Mikołajki dla dzieci z Przedszkola, Szkół Podstawowych * Spektakle teatralne dla społeczności lokalnej * Zawody sportowe * Udział uczniów w przeglądach artystycznych, olimpiadach i konkursach * Organizacja imprez i uroczystości o charakterze lokalnym wynikająca z kalendarza roku	Dyrekcja, nauczyciele Nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele odpowiedzialni Opiekun Samorządu Uczniowskiego, nauczyciel odpowiedzialny Nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele w-f Nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele odpowiedzialni	II semestr Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec październik Grudzień Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja dyrektora szkoły Strona internetowa szkoły Dokumentacja dyrektora szkoły Dokumentacja dyrektora szkoły Dokumentacja opiekuna Samorządu Uczniowskiego Dokumentacja dyrektora szkoły Dokumentacja dyrektora szkoły, dzienniki zajęć pozalekcyjnych Dokumentacja dyrektora szkoły, wpisy w dziennikach lekcyjnych, Dokumentacja dyrektora szkoły

		szkolnego			
	<i>Przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Tworzenie samorządów klasowych i Samorządu Uczniowskiego w drodze demokratycznych wyborów. * Prowadzenie działalności SU zgodnie z obowiązującym regulaminem. * Organizowanie spotkań przedstawicieli SU z dyrekcją szkoły w celu omówienia problemów społeczności szkolnej 	<p>Wychowawcy klas, opiekun Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Opiekun Samorządu Uczniowskiego</p> <p>Opiekun Samorządu Uczniowskiego</p>	<p>Wrzesień/ Październik</p> <p>Wrzesień- czerwiec</p> <p>Wrzesień- czerwiec</p>	<p>Dokumentacja opiekuna SU</p> <p>Dokumentacja opiekuna SU</p> <p>Dokumentacja opiekuna SU</p>
	<i>Współpraca z samorządem lokalnym.</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Organizowanie spotkań z przedstawicielami życia publicznego * Obsługa gastronomiczna imprez o charakterze lokalnym * Organizacja imprez dla społeczności lokalnej 	<p>Dyrekcja, nauczyciele</p> <p>Dyrekcja, nauczyciele odpowiedzialni</p> <p>Dyrekcja, nauczyciele odpowiedzialni</p>	<p>Wrzesień- czerwiec</p> <p>Wrzesień- czerwiec</p> <p>Wrzesień- czerwiec</p>	<p>Dokumentacja dyrektora szkoły, wpisy w dziennikach lekcyjnych</p> <p>Dokumentacja dyrektora szkoły,</p> <p>Dokumentacja dyrektora szkoły,</p>
	<i>Orientacja zawodowa</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Spotkanie z przedstawicielami uczelni wyższych. * Wycieczki do zakładów pracy 	<p>Dyrekcja, nauczyciel odpowiedzialny</p> <p>Nauczyciel odpowiedzialny</p>	<p>Wrzesień- czerwiec</p> <p>Wrzesień- czerwiec</p>	<p>Dokumentacja dyrektora szkoły, wpisy w dziennikach lekcyjnych</p> <p>Dokumentacja dyrektora szkoły, wpisy w dziennikach lekcyjnych, karty wycieczek</p>
	<i>Doskonalenie przedsiębiorczości u uczniów</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Działalność Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości * Działalność Samorządu Ucz- 	<p>Opiekun Klubu</p> <p>Opiekun Samorządu Ucz-</p>	<p>Wrzesień- czerwiec</p> <p>Wrzesień-</p>	<p>Dokumentacja SKP</p> <p>Dokumentacja opie-</p>

		niowskiego - Organizacja Kiermaszu Książki, imprez kulturalnych, charytatywnych * Działalność sekcji młodzieżowych w internacie	niowskiego Opiekun Samorządu Uczniowskiego Wychowawcy internatu	czerwiec Wrzesień-czerwiec	kuna SU Dokumentacja wychowawców internatu
	<i>Ścisła współpraca szkoły z rodzicami w sprawach kształcenia, wychowania i ochrony zdrowia.</i>	* Wywiad indywidualny * Pedagogizacja rodziców zgodnie z potrzebami szkoły. * Spotkania z rodzicami: - przekazywanie informacji o sytuacji dydaktyczno-wychowawczej uczniów - przybliżenie rodzicom aktualnych informacji dotyczących życia szkoły oraz prawa oświatowego.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, wychowawcy internatu Wychowawcy klas, pedagog szkolny Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, wychowawców internatu Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły
	<i>Zachęcanie rodziców do współpracy ze szkołą</i>	Podejmowanie działań związanych z poprawą wizerunku szkoły, organizowanie wycieczek i imprez klasowych i szkolnych.	Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny	Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora szkoły, karty wycieczek
	<i>Udział rodziców w okolicznościowych spotkaniach.</i>	* Święto Szkoły * Studniówki * Dzień Edukacji Narodowej * Rozpoczęcie Roku Szkolnego	Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, nauczyciele,	Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy

		* Zakończenie Roku Szkolnego - listy gratulacyjne dla rodziców			
	<i>Rozpoznanie indywidualnych potrzeb ucznia.</i>	* Zeszyty wychowawców * Współpraca z GOPS i MOPS, PCPR, Domami Dziecka * Współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną	Wychowawcy klas Wychowawcy klas, pedagog szkolny Wychowawcy klas, pedagog szkolny, wychowawcy internatu	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja wychowawcy klasy Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, wychowawców internatu
	<i>Pozyskiwanie środków na pomoc materialną dla uczniów najuboższych.</i>	* Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie * Współpraca z instytucjami dysponującymi środkami stypendialnymi dla uczniów * Współpraca z GOPS i MOPS * Współpraca z ZEAS	Pedagog szkolny Pedagog szkolny Pedagog szkolny Pedagog szkolny	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego Dokumentacja pedagoga szkolnego
	<i>Promowanie aktywnych form wypoczynku, udział uczniów w imprezach kulturalnych i wycieczkach tematycznych i krajoznawczych</i>	* Zajęcia pozalekcyjne * Działalność SKS * Współudział uczniów w organizowaniu programu i przygotowaniu wycieczek * Organizowanie konkursów szkolnych	Nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele w-f Wychowawcy klas, nauczyciele odpowiedzialni Nauczyciele odpowiedzialni	Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec	Dzienniki zajęć pozalekcyjnych Dzienniki zajęć pozalekcyjnych Dokumentacja wychowawcy klasy, karty wycieczek Dokumentacja dyrektora szkoły

		<ul style="list-style-type: none"> * Organizowanie wycieczek szkolnych * Organizacja czasu wolnego dla wychowanków internatu * Działalność sekcji kulturalno-oświatowej, stołówkowo-sanitarnej, gospodarczo-sportowej w internacie. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele odpowiedzialni Wychowawcy internatu</p> <p>Wychowawcy internatu</p>	<p>Wrzesień-czerwiec Wrzesień-czerwiec</p> <p>Wrzesień-czerwiec</p>	<p>Karty wycieczek</p> <p>Dokumentacja wychowawców internatu</p> <p>Dokumentacja wychowawców internatu</p>
	<i>Uczeń potrafi skutecznie odmawiać (asertywność).</i>	<ul style="list-style-type: none"> * Promowanie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich. * Wyrabianie nawyku poszukiwania kompromisu w sytuacjach trudnych (kształcenie postaw asertywnych). 	<p>Przeprowadzenie zajęć na godzinie wychowawczej</p> <p>Zajęcia na lekcjach wychowawczych; drama, burza mózgów, dyskusje.</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny.</p> <p>Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, pedagog szkolny</p>	<p>Dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, wpisy w dzienniku lekcyjnym</p>
	<i>Uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, np. umiejętność radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpiernianie presji otoczenia i grupy rówieśniczej.</i>	Zajęcia warsztatowe,	Pedagog szkolny,	Wrzesień-czerwiec	Dokumentacja pedagoga szkolnego
	<i>Promowanie postaw asertywnych w stosunkach międzyludz-</i>	Przeprowadzenie zajęć z wychowawcą/pedagogiem/wychowawcą	Pedagog szkolny Wychowawcy klas Wychowawcy internatu	Wrzesień - czerwiec	Zapis w dokumentacji lekcyjnym, pedagoga szkolnego i

	<i>kich, (kształcenie postaw asertywnych)</i>	internatu			wychowawcy internatu
	<i>Integracja młodzieży, kształtowanie pozytywnych postaw uczniów</i>	* Organizowanie imprez szkolnych, zajęć sportowych, wycieczek	Nauczyciele	Wrzesień - czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, karty wycieczek, sprawozdania z realizacji imprez
* Organizowanie i działalność szkolnych klubów młodzieżowych		Nauczyciele	Wrzesień - czerwiec	Dokumentacja opiekuna grupy	
* Praca z uczniem na godzinach z wychowawcą,		Wychowawcy klasy	Wrzesień - czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja wychowawcy klasy Dokumentacja dyrektora, wpisy w dzienniku lekcyjnym, dokumentacja pedagoga szkolnego, bibliotekarza, sprawozdania.	
* Realizacja zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły		Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	Wrzesień - czerwiec		
SFERA DUCHOWA	<i>1. Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków.</i>	* Zaznajomienie uczniów z Prawami i Obowiązkami Ucznia, elementami Statutu. Zapoznanie z sposobem oceniania zachowania	Wychowawcy klas	wrzesień	Wpis w dzienniku lekcyjnym
	<i>2. Wprowadzenie fragmentów ważnych dokumentów opisujących prawa czło-</i>	* Praca z tekstem przewodnim (Konstytucja RP, Prawa Człowieka, Prawa Dziecka, itp.)	Nauczyciel WOS	Wg rozkładów materiału	Wpis w dzienniku lekcyjnym

<i>wieka.</i> 3. <i>Poszerzenie wiedzy prawnej.</i>	* Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność szkoły w zakresie poszerzania wiedzy prawnej, np. Policja, Sąd itp. Organizowanie prelekcji.	Pedagog szkolny	Wrzesień - czerwiec	Wpis w dzienniku lekcyjnym, dokumentacja pedagoga
<i>Poznanie dziedzictwa kulturowego regionu postrzeżanego w perspektywie kultury europejskiej.</i>	Realizacja treści na godzinach z wychowawcą, WOK, historii, WOS, lekcji bibliotecznych	Wychowawcy klas, nauczyciele WOK, historii, WOS, bibliotekarz szkolny	Wrzesień- czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja bibliotekarza
	Szkolny konkurs wiedzy o Patronie	Opiekun SU, nauczyciel historii	październik	Dokumentacja, dyplomy, nagrody
<i>Kształtowanie szacunku dla godła i hymnu państwowego</i>	* Udział uczniów w imprezach i uroczystościach szkolnych i państwowych: * Rozpoczęcie i zakończenie r.szk. * Ślubowanie klas pierwszych * Święto Niepodległości * Święto Szkoły * Konstytucja 3 – Maja * inne uroczystości wynikające z kalendarza roku szkolnego	Dyrekcja Nauczyciele Opiekun Pocztu Sztandowego	Wrzesień- czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja dyrektora szkoły
<i>Kształtowanie postaw moralnych.</i>	Przeprowadzanie akcji charytatywnych.	Nauczyciel odpowiedzialny, Opiekun Samorządu Uczniowskiego	Wrzesień- czerwiec	Dokumentacja nauczyciela odpowiedzialnego
	Organizowanie pomocy materialnej i rzeczowej na rzecz osób poszkodowanych, potrze-	Pedagog szkolny	Wrzesień- czerwiec	Dokumentacja pedagoga szkolnego

		bujących.			
		Udział maturzystów w corocznej Archidiecezjalnej Pielgrzymce na Jasną Górę	Wychowawcy klas maturalnych, katecheci	Październik	Karty wycieczki, dokumentacja wychowawcy klasy
		Uczestnictwo młodzieży szkolnej w rekolekcjach szkolnych.	Katecheci, nauczyciele, wychowawcy klas	II semestr	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja dyrektora szkoły
		Uczestnictwo młodzieży szkolnej w Mszach Świętych inauguracyjnych główne uroczystości szkolne	Wychowawcy klas, nauczyciele	Wrzesień-czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja dyrektora szkoły
		Wykorzystanie wartości chrześcijańskich w problematyce godzin wychowawczych	Wychowawcy klas	Wrzesień-czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja wychowawcy klasy
		Wykorzystanie treści programowych uwzględniających aspekty etyczne w ochronie zdrowia i życia.	Nauczyciele.	Wrzesień-czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych,
		Wspólne szkolne wyjazdy pozalekcyjne i pielgrzymki służące pogłębianiu więzi i otwarciu się na Boga organizowane przez katechetów.	Wychowawcy klas, katecheci	Wrzesień-czerwiec	Wpisy w dziennikach lekcyjnych,

VIII. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

***„Praca na roli, współzycie z przyrodą, wychowują ludzi z charakterem, polegających na własnych siłach, odpowiedzialnych, pracowitych, gospodarczych”.* (W. Witos)**

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Efektem działań wychowawczych jest uczeń (absolwent), który:

- umie dokonywać właściwych wyborów,
- nie jest uzależniony od narkotyków i alkoholu,
- umie odpowiedzialnie korzystać z wolności,
- jest tolerancyjny, otwarty na świat i poglądy innych osób,
- potrafi planować i organizować własny czas nauki, pracy,
- umie efektywnie współpracować w zespole,
- rozwiązuje problemy w twórczy sposób, potrafi poszukiwać, porządkować informacje z różnych źródeł oraz posługuje się technologią informacyjną,
- potrafi zastosować zdobytą wiedzę w praktyce,
- jest człowiekiem przedsiębiorczym
- dąży do pogłębienia wiedzy i zainteresowań,
- poszukuje, odkrywa i dąży drogą rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
- jest przygotowany do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i wartości chrześcijańskich,
- jest przygotowany do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i ich hierarchizacji.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez
Radę rodziców Zespołu Szkół im. W. Witosa w Zarzeczu dnia

dnia .....